VETOOMUS KYLÄTOIMINNAN VALTIONAVUN PUOLESTA 27.6.2015

Kylätoiminta on Suomessa saanut valtionapua vuodesta 2003. Valtionavun taso kasvoi vuoteen 2011 saakka, ja on sen jälkeen ollut tasolla 1,05 – 1,1 miljoonaa euroa. Valtionavulla on saatu vakiinnutettua kylätoiminnan keskeisen tukiverkoston eli maa- ja valtakunnallisen kyläasiamiesverkoston (19 maakunnallista kylien yhdistystä, Svensk Byaservice, Suomen Kylätoiminta ry) toiminta, yhteensä 21 toimijayksikköä. Nämä organisaatiot ovat yhdessä tuottaneet ne tukitoiminnot, joiden varassa maamme 3124 rekisteröityä kyläyhdistystä ja noin 900 kylätoimikuntaa toimivat.
Kylätoiminnan substanssiministeriö TEM on ilmoittanut, että **kylätoiminnan valtionapuun esitetään vuodelle 2016 ainoastaan 425.000 euroa eli noin 62 % vähennystä verrattuna vuoteen 2015**. Tämä johtaisi käytännössä kylätoiminnan suurella työllä rakennetun tukiverkoston hajoamiseen. Sama uhka oli jo viime vuonna, jolloin valtiovarainministeri Rinteen toimesta VM lisäsi momentille 600.000 euroa ja eduskunta budjetin pienkorjauksen yhteydessä 75.000 euroa, jolloin tämän vuoden kylätoiminnan valtionapu säilyi 1,1 miljoonassa eurossa.

Vuonna 2011 kylätoiminnan rahoitus siirrettiin poliittisen kaupankäynnin jakojäännöksenä MMM:stä TEM:iin. TEM:ssä ei ole perinteitä ymmärtää maaseudun kansalaisjärjestötoiminnan luonnetta tai sen yhteiskunnallista merkitystä toisin kuin MMM:ssä, jossa on pitkä kokemus maaseudun kansalaisjärjestötoiminnan rahoittamisesta.

Miksi kylätoimintaa kannattaa rahoittaa?
Kylätoiminnan tuottaman yleishyödyllisen työn määrä on maltillisestikin arvioituna **4,55 miljoonaa vapaaehtoistyötuntia vuodessa**. Tämän työn arvo 10 euron tuntihinnalla laskettuna (EU-hankkeiden talkootyön tuntihinta) on **45,5 miljoonaa euroa vuodessa**. **Siten kylätoiminta saama valtionapu (vuonna 2015 1,1 milj. euroa) yli nelikymmenkertaistuu kylätoiminnan tuottaman yleishyödyllisen työn euroarvona.** Kylätoiminnan valta- ja maakunnallisen tukiverkoston valtionavulla on poikkeuksellisen suuri vipu- ja ohjausvaikutus, joka toimii kahdensuuntaisesti - myös tilanteessa, jossa kylätoiminnan valtionapua ollaan radikaalisti pudottamassa. Kylätoiminnan maa- ja valtakunnallisten tukiverkostojen toiminta hyvin pitkälti suuntaa ja määrittelee paikallisten kyläyhdistysten toiminnan sisällön, sen kehittämisen ja myös tahtotilan. Kylätoiminnan eliminoiminen ei ole taloudellisesti järkevää heikonkaan talouden aikana.

Kylätoiminnan valtionapu on nykyisellääkin alhainen toiminnan laajuuteen ja kattavuuteen nähden, ainoastaan 2,4 % sen tuottaman yleishyödyllisen vapaaehtoistyön arvosta. Siksi kyseinen 61,3 %:n pudotus jo ennestään niukkoihin toimintaresursseihin koetaan kohtuuttomana ja kansalaisten vapaaehtoisen yhteiskunnallisen vastuunkannon aliarvostamisena. Nykyinen valtionavun taso, 1,1 miljoonaa euroa, takaa juuri ja juuri sen, että kylätoiminnan tukiverkosto (noin 15 htv) saadaan auttavasti ylläpidettyä maakunnallisesti ja valtakunnallisesti.
Kylätoiminta on jatkuvasti kehittänyt rakenteitaan ja uusinut toimintatapaansa. Se kykenee toimimaan varteenotettavana yhteistyökumppanina julkisen sektorin kanssa. Tätä todistaa mm. järjestön tähän mennessä neljässä maakunnassa käynnistämä työllistämistoiminta eli Kyläapu, jossa työllistetään pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella erityisesti ikäihmisten maaseudulla asumista tukeviin palveluihin. Näin pyritään yhden yhteiskunnallisen ongelman eli pitkäaikaistyöttömyyden hoidolla torjumaan toisen yhteiskunnallisen ongelman eli väestön ikääntymisen aiheuttamia kustannuksia. Kylätoiminta tarjoaa pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä todella merkittävän potentiaalin 3 124 rekisteröidyn kyläyhdistyksen kautta.

Suomen Kylätoiminta ry
Risto Matti Niemi, pääsihteeri Tuomas Perheentupa, kehittämisjohtaja